

Til lovforslag nr. L 25. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 7. december 1995

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsskoler

(Aktivering af unge)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisningsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Nogle af udvalgets spørgsmål og undervisningsministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Venstres, Det Konservative Folkepartis, Det Radikale Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et mindretal inden for flertallet (Socialdemokratiets medlemmer af udvalget) bemærker, at det fremgår af lovforslaget, at de særligt tilrettelagte 18 måneders værkstedsbaserede uddannelsesforløb på erhvervsskolerne umiddelbart skal kvalificere til arbejdslivet og ansøre til at fortsætte i en erhvervsuddannelse med mulig merit.

Det skal i forlængelse heraf understreges, at det er afgørende at sikre de unge ledige dagpengemodtagere de bedste muligheder for at få forbedret deres kvalifikationer med henblik på en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Derfor er det afgørende, at indsatsen tilrettelægges således, at sigtet i størst muligt omfang retter sig mod at give de unge grundlag for at fortsætte i en kompetencegivende erhvervsuddannelse.

De værkstedsbaserede aktiveringsforløb forudsættes tilrettelagt således, at de kan give den bedst mulige sammenhæng og merit i forhold

til erhvervsuddannelserne. Det er således udgangspunktet, at forløbene kan beskrives med angivelse af, hvilke afsluttende kompetenceniveauer de sigter mod, og hvilke merit- og godskrivningsmuligheder de efterfølgende kan give i de erhvervskompetencegivende uddannelser.

Kompetenceniveauet skal minimum svare til niveauet for én eller flere 2. skoleperioder i erhvervsuddannelserne. Uddannelsesforløbene skal på denne baggrund efterfølgende kunne give umiddelbar adgang og rettigheder til at fortsætte i en relevant erhvervsuddannelse.

Det forudsættes, at forløbene tilrettelægges efter drøftelse med de relevante faglige udvalg, og at erhvervsuddannelsesrådet får mulighed for en gang årligt på baggrund af en redegørelse om indsatsen at udtale sig om sammenhængen mellem aktiveringsindsatsen og de ordinære uddannelser.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis, Enhedslistens og Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et mindretal inden for mindretallet (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til forkastelse, fordi lovforslaget er en del af regeringens forslag til etablering af 18 måneders uddannelsesforløb. Socialistisk Folkeparti finder det meget betænkeligt, at der etableres uddannelsesforløb, som umiddelbart skal laves, fordi regeringen vil ha-

ve lavet stramninger over for unges muligheder for at kunne få dagpenge.

Uddannelser skal etableres ud fra, hvilket behov samfundet har, og skal ses i sammenhæng med uddannelsespolitikken i det hele taget.

At Socialistisk Folkeparti indstiller lovforslaget til forkastelse betyder ikke, at der ikke er enkeltdele i regeringens samlede program for »Hurtigere i job og uddannelse«, som Socialistisk Folkeparti kan være tilhænger af, f.eks. erhvervsskolernes muligheder for at etablere EGU. Men dette ændrer ikke ved, at Socialistisk Folkeparti er imod lovforslagene i aktivtetsprogrammet i deres helhed.

Et andet mindretal inden for mindretallet (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til forkastelse, da det sammen med lovforslagene nr. L 24 og L 26 er møntet på at skabe rammer for aktivering af unge på uac-

ceptable betingelser. Enhedslisten ønsker ikke at støtte regeringens brug af bl.a. EGU som redskab i forbindelse med regeringens planer om tvangsaktivering. Enhedslisten finder det heller ikke acceptabelt, at der kan nedsættes ad hoc-udvalg, som har samme kompetence som de faglige udvalg, og som derfor kan bruges til at lave ministerkonstruerede kortvarige uddannelser. Enhedslisten ser de tre lovforslag nr. L 24, L 25 og L 26 som et redskab for regeringen til at indføre korte erhvervsuddannelser på 18 måneder som et generelt element i de uddannelsestilbud, som man ønsker at tvangsaktivere unge til. I stedet for denne udvikling skal der skabes ordentlige økonomiske og studiemæssige rammer for, at unge kan tage sig en egentlig faglig uddannelse. Det er absurd, at man med den ene hånd forhindrer unge i at starte på den uddannelse, de ønsker, og med den anden forringer vilkårene og laver tvangsuddannelser.

Anne-Marie Meldgaard (S) nfm. Hans Peter Baadsgaard (S) Poul Erik Dyrland (S)

Lis Greibe (S) Jens Peter Vernersen (S) Aage Frandsen (SF) Dorit Myltoft (RV)

Bruno Jerup (EL) Addi Andersen (CD) Anders Mølgaard (V) Hanne Severinsen (V) fmd.

Henning Urup (V) Ulla Tørnæs (V) Frank Dahlgaard (KF) Lene Espersen (KF)

John Vinther (KF) Poul Nødgaard (DF)

Fremskridtspartiet havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag**Nogle af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren samt dennes svar herpå***Spørgsmål 1:*

»Hvorledes tænkes de 18 måneders værktødsbaserede forløb tilrettelagt – med hvilket indhold, hvilke mål og i hvilken sammenhæng med de erhvervskompetencegivende uddannelser?«

Svar:

Der vil blive udarbejdet en bekendtgørelse, som fastlægger mål og rammer for de nye 18 måneders uddannelsstilbud. Disse uddannelsstilbud vil blive udmøntet nærmere lokalt. Uddannelsestilbudene forventes tilrettelagt med et stort indhold af elementer af i dag eksisterende erhvervsuddannelser, sådan at de kan motivere deltagerne til at påbegynde eller genoptage en evt. afbrudt erhvervsuddannelse og samtidig være relevante i en umiddelbar jobsituation.

I uddannelsestilbudenes tilrettelæggelse vil erhvervsskolerne bl.a. kunne trække på de pædagogiske erfaringer, som skolerne har fra skolepraktikordningen, herunder med virksomhedsforlagt undervisning, idet det er tanken, at den uddannelsessøgende i videst muligt omfang skal have mulighed for at afprøve konkrete jobfunktioner.

De dele af en sådan uddannelse, som den uddannelsessøgende har gennemført, vil selvfølgelig kunne give grundlag for fritagelse (merit), såfremt den unge vælger at fortsætte i en ordinær uddannelse.

Spørgsmål 2:

»Medfører lovforslaget, at der skal tilrettelægges særlige forløb for unge ledige, eller tænkes der generelt etableret nye ikkeanerkendte discountuddannelser?«

Svar:

Hensigten med forslaget er at give mulighed for at bestemme, at uddannelser, der tilrettelægges efter skoleloven for aktiveringsmålgruppen, ikke er støtteberettigende efter reg-

lerne om Statens Uddannelsesstøtte. I modsat fald ville elever/kursister ikke være berettigede til den uddannelsesgodtgørelse, som i øvrigt gælder for målgruppen. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslagens § 1.

Spørgsmål 3:

»Hvorledes afgrænser Undervisningsministeriet erhvervskompetence- og uddannelsesbegrebet?«

Svar:

Der findes ikke en skarp afgrænsning af de to begreber inden for uddannelseslovgivningen.

En vis vejledning kan udledes af lov om erhvervsuddannelse, hvorefter erhvervsuddannelser skal tilrettelægges med et indhold, der sigter mod at give eleven kvalifikationer, der efterspørges inden for arbejdslivet. Der tænkes herved både på almene og på generelt erhvervsrettede kvalifikationer og på mere specifikke færdigheder, der sigter på, at den uddannede skal kunne opnå beskæftigelse inden for bestemte jobfunktioner. Alt i alt hører disse kvalifikationer nærmest til under begrebet erhvervskompetence.

Uddannelserne skal desuden give de uddannelsessøgende grundlag for videreuddannelse og indeholde bidrag til personlig udvikling og generel forståelse af samfundet og dets udvikling. Disse krav hører nærmest til under begrebet videreuddannelseskompetence.

Et formelt erhvervskompetencebegreb er derimod knyttet til lovgivningen om medlemskab af en arbejdsløshedskasse. Denne hører under Arbejdsministeriet.

Spørgsmål 4:

»Lovforslaget nævner ikke sammenhængen med de ordinære og anerkendte erhvervsuddannelser. Er det tanken, at forløbene tilrettelægges uden medvirken af arbejdsmarkedets parter og de faglige udvalg, som i øvrigt funge-

Bilag til bet. o. lovf. vedr. erhvervsskoler

rer som garanter for, at uddannelsesforløb får den nødvendige kvalitet m.h.t. anerkendelse på arbejdsmarkedet?»

Svar:

De nye uddannelses tilbud af 18 måneders varighed vil blive tilrettelagt med udgangspunkt i erfaringerne med denne målgruppe og sådan, at de unges muligheder for job styrkes væsentligt og samtidig motiverer til og giver mulighed for at fortsætte i en ordinær erhvervsuddannelse.

Det er skolernes opgave – under ansvar over for Undervisningsministeriet – at sikre kvaliteten i uddannelses tilbudene. Den i spørgsmål 1 nævnte bekendtgørelse vil fastlægge rammerne for uddannelsesforløbene. Der vil blive en høj grad af decentralisering, hvad angår den enkelte skoles tilrettelæggelse.

Når de nye aktiveringstilbud forankres på erhvervsskolerne, er det med henblik på at sikre et indhold, der giver størst mulig anerkendt kompetence erhvervmæssigt og uddannelsesmæssigt ved at bygge på elementer af ordinære uddannelser, som er udarbejdet i samarbejde med parterne på arbejdsmarkedet. Endvidere skal det anføres, at arbejdsmarkedets parter gennem skolernes bestyrelser har afgørende indflydelse på skolens udbud af uddannelser og kurser.

Det er endvidere forudsat, at uddannelserne skal kunne motivere deltagerne til at påbegyn-

de en egentlig erhvervsuddannelse i henhold til erhvervsuddannelsesloven. Et af midlerne hertil vil være, at uddannelserne så vidt muligt forhåndsgodkendes som meritgivende i f.eks. erhvervsuddannelserne, således som det i dag kendes dels i forbindelse med godskrivning af kvalifikationer på grundlag af AMU-kurser og dels i forbindelse med erhvervsuddannelserne.

Spørgsmål 5:

»Hvorfor anmoder ministeren ikke erhvervsuddannelsessystemet om at sikre etablering af sammenhængende uddannelses tilbud til de unge ledige med sigte på egentlig erhvervskompetence?»

Svar:

Erhvervsuddannelsessystemet har i forvejen til opgave at sikre et sammenhængende uddannelses tilbud til de unge med henblik på erhvervskompetence.

Som det fremgår af svaret på spørgsmål 4, tænkes uddannelserne tilrettelagt med henblik på at tilskynde de unge til at påbegynde en egentlig erhvervsuddannelse. Men for den del af målgruppen, som ikke umiddelbart fortsætter i anden uddannelse, skal disse kurser kunne udgøre et led i rækken af muligheder for tilbagevendende uddannelser for unge, som ikke er så motiverede for en traditionel uddannelse.